

Bólyai Farkas az erdőgazdálkodásról, az 1820. évből

...az *első* a felszámítás, hogy tudassék, mi van; *második* az, hogy miként kellessék mind a jelen, mind a jövőendő szükség-hez képesti legnagyobb hasznát venni.

1. Ami a felszámítást illeti: meg kell nézni, miféle a fa, vagy ha nem csak egyféle, mifélék ez vagy amaz helyen; s mindenki féléből mennyi van, milyen korú s a hely mily kedvező azoknak.

2. Második pont vala, hogy miképen kellessék mind a jelen, mind a jövőendő nézve legnagyobb hasznót venni a meglévő erdőből.

Ha külön apróbb részek volnának, azokat egy egészé kell tenni, azaz mindenik birtokos betéve mintegy társasági kasszába a maga részét, azon jogáról, hogy a magáét és maradékát elpusztíthassa, mondjon le, oly tervvel, mely szerint mind a jelen s mind a jövőendő szüksége biztosíttassék s a helyett, hogy a gyümölcsfa levágattassék, évről-évre termése mind bővebben szedtetessék.

Melyre nézve osztassék fel a köz egész annyi részre a hány év kívántatik azon a helyen a fa otti nemeinek célszerű megőrzésére s évenként egymásután vágattatván télben egy-egy rész ... mindenkinek adattassék ki a levágottból annyi, amennyi az ő közretett részét illeti.

(Részlet Kintses József által 1911-ben tett közléséből.)

Erdészettörténeti közlemények XIII.

Az Erdészettörténeti Szakosztály a VAdgazdálkodási Alap támogatásával megjelentette *dr. Oroszi Sándor* szerkesztésében az

ERDÉSZETTÖRTÉNETI KÖZLEMÉNYEK XIII.

számát a következő tartalommal:

Dr. Horváth László: Agarászat a dualizmus kori Szabolcsban

Dr. Sterbetz István: Adatok a Velencei-tó vízivadászatának múltjáról

Dr. Oroszi Sándor: A természetvédelem eszméje a Magyarországi Kárpátgyógyászat évkönyveiben

Sóskuti György: Heves megye őzállományának alakulása, populációdinamikai vizsgálata 1969-1979 között

Dr. Oroszi Sándor: A tátralomnici havasi kert terve

Dr. Kollwenz Ödön: A középfokú erdészeti szakképzés 1965-től kezdődően

PÁLL ENDRE nyugdíjas erdőmérnök, ismert vadászati szakíró tollából harminc éve megjelent „Vadásztarisznya” című könyv második kiadása vásárolható ismét a karácsonyi könyvvásáron.

A könyv megjelenésekor nagy sikert aratott, mert minden olyan természetszerető, erdész, vadász olvasó szívesen forgatta, aki szereti az erdőt, benne a vadat, tehát a természet tisztelője.

A szerző vadászkalandjai, fordulatok, többször humorral átszőtt elbeszélései a szórakoztatás útján tanítanak.

A könyv a Nagykanizsai ZEFAG kiadásában, a nagykanizsai nyomda gondozásában jelenik meg és minden jelentősebb könyvesboltban vásárolható!

AZ ERDÉSZETI ROVARTAN legújabbkori bibliájának is nevezhetnénk azt a kiváló összefoglaló munkát, melyet az Oxford University Press jelentetett meg 1989-ben. „*Ecology and Management of Forest Insects*” címmel (ISBN 0-19-854161-9). A kötet szerzői **MARTIN R. SPEIGHT** az Oxford Egyetem Állattani Intézetének oktatója, az erdészeti rovartan című tárgy előadója, illetve **DAVID WA- INHOUSE** a Brit Állami Erdészeti Kutatóállomás (Farnham, Surrey) entomológus kutatója. A könyv alapos áttekintést ad az állatökológia azon területeiről, amelyek az erdészeti rovartan szempontjából jelentőséggel bírnak. Deklaráltan nem célja az erdészeti jelentőségű rovarfajok taxonómiai jellegű felsorolása. Helyette alapvető jelentőségű összefüggéseket ismertet és magyaráz, melyek ismerete nélkül természetes környezetünk manipulálása nem más, mint felelőtlen vagdalkozás. Mindezek alapján a mű nemcsak entomológusoknak ajánlható, hanem bárkinek, aki az erdei ökoszisztémák működésének rovarokkal közvetlenül, vagy csak közvetve összefüggő részleteire kíváncsi. Ára kemény kötésben 40 GBP.

Dr. Csóka György

A Független Ökológiai Központ kiadványa

Béres Mária: *Az erdőből jöttünk* (Oktatási ötlettár a fákról és az erdőről) című füzet sokszínű, több tantárgyba beépíthető anyagot kínál. Szól a fák mitológiájáról, a nagy erdőövekről, a hazai erdészeti történetéről, a házi papírkészítés rejtelméről. **Sipos (S) Gyula** lírai bevezetővel, **Déri Andrea** fákkal kapcsolatos játékokkal, **Gádó György Pál**, a kötet szerkesztője, az Ültess fát utódaidnak! akció leírásával egészítette ki a kötetet. (75 oldal, 90 Ft)

ROVATVEZETŐ: DR. SZIKRA DEZSŐ

Emlékeztető az MTA VEAB Mező- és Erdőgazdálkodási Munkabizottsága és az OEE Gazdasági Szakosztálya közös rendezvényéről

1. napirendi pont: A magán-erdőgazdálkodás helyzete és jövője

Dr. Balázs István FM főtanácsos előadásában ismertette a magán-erdőgazdálkodás jelenlegi helyzetét. A magán-erdőgazdálkodás törvényi feltételei adottak. A kárpótlás első üteme befejeződött, a második befejezése a jövő évben várható. Az erdőterületek kijelölésére 11 feltételt szabott a hatóság. A várható tulajdonosok száma 220-250 ezer fő. Az átlagos tulajdonnagyság 1,2 ha. A társulások szerveződése lassan halad. Január elsején mintegy 300 társulást tartottak nyilván. Azokon a területeken, ahol hagyományai vannak, könnyebben indult meg. Elő kell segíteni a földforgalmot és a tagosítás megindulását. A problémák megoldásának kulcspontjai:

- Erdőfelügyelőségek szerepe a meggyőzésben.
- A tulajdoni lapra való rávezetés meggyorsítása.
- Birtokba adás a helyszínen.
- Az erdőfelügyelőségi határozatok kiadása.

A jövő feladatai:

- A társulások szakmai és anyagi támogatása.
- Ügyvitel egyszerűsítése.
- Kivételes elbírálásra van szükség - pl. cégbíróságoknál.
- Szaktanácsadás, szakember-ellátottság megszervezése.
- Érdekképviseletek létrejöttének támogatása.

Bus Mária, a Veszprémi Erdőfelügyelőség igazgatója korreferátumában elemezte a gondokat:

1. A szövetségi földalapok kijelölésében nem vettek részt szakemberek. Irracionális határok alakultak ki.
2. Nem volt törvényi szabályozás a szakhatósági eljárások egységesítésére.
3. Az erdők kirablásának vádján nem igaz. Ez a vélemény árt az ügynek.
4. A közvélemény rosszul tájékozott. Nehezen veszik tudomásul a gazdálkodás korlátozását, a kis hasznót.
5. Az adminisztrációs rendszer túl bonyolult.

A Veszprémi Erdőfelügyelőség a gondok megoldása érdekében eddig is számos intézkedést tett:

1. A kárpótlásra kijelölt területeket átvizsgálták. Minden árverésen részt vettek és szórólapot osztottak az erdőgazdálkodás szabályairól.
2. Számítógépes programot készítettek a Kárpótlási Hivatal határozatainak kezelésére. Ennek alapján engedélyezték a korlátozott erdőgazdálkodási tevékenységet. Eredményként elmondható, hogy gyakorlatilag nincs engedély nélküli fakitermelés.
3. Egy jogással társulási együttműködési megállapodási mintát készítettek.
4. A társulások szervezését erdőfelügyelőségi költségvetésből végezték.
5. Közös kezelésre ösztönözték a magán vállalkozókat és az erdőgazdaságokat.

Bus Mária szerint a határozat hozatalok 1995 első félévéig lezárulnak, de a privatizáció folyamata még 5-10 évig el fog tartani. A részárny-tulajdonosok 25-30%-a van eddig kiadva. Szükséges lenne az erdők egységes felmérése, de nincs rá pénz.

Schrödl László, a Szombathelyi Erdőfelügyelőség igazgatója szerint ne legyen különbség a régi és új magán-erdő között. A 10 erdőfelügyelőséget nem szabad magára hagyni. A problémák tisztázására egy FM értekezlet szükséges. Állami segítséggel létre kell hozni a községi erdész hálózatot. Tisztázni kell a közös képviselővel kapcsolatos problémákat.

Páll Miklós, a Zalaegerszegi Erdőfelügyelőség igazgatója szerint nem a tulajdonváltás a lényeges, hanem a gazdálkodás. Az önálló gazdálkodás alapfeltétele az összefüggő terület, a másodlagos szempont a minimális területnagyság. 10 tulajdonos alatt lehet közös képviselőt kijelölni. Az 1935. évi Erdőtörvény kényszerítette a tulajdonosokat a társulások létrehozására. Az ügyvitel a területnagyság szerint differenciálni kell. A 6 ha alatti zárvány területek esetében szabad kezdet kell adni a gazdálkodónak. A támogatási rendszert egyszerűsíteni kell. Kicsi az érdeklődés az erdőtelepítési támogatás iránt. Az ingatlannyilvántartás felülvizsgálatát a földhivataloknak kell végrehajtania.

Dr. Péti Miklós, az ERSZ Veszprémi Erdőtervezési Irodájának igazgatója elmondta, hogy a tervezés területre irányul, a tulajdonos másodlagos. Az üzemterv jelenleg és a jövőben is rendelkezésre áll. Az irodák technikailag felkészültek a birtokok szétmérésére. Feladat az erdőbirtokok valós tulajdonkon szerinti rendezése. Fel kell készülni az új tulajdonosi szerkezet-re a tervezésben. Ehhez törvényi szükség. A tervezést egyszerűsíteni kell. A kis területeken elég a leltározás és az elsődleges rendeltetés megállapítása.

A korreferátumokat követő vitában Magyar Géza, Zachar Miklós, Nagy László, Szőke Ernő és Leskó János vettek részt. Az alábbi problémákat vették fel:

- A felvilágosító munka fokozása.
- A magánterületeken levő közös úthálózat kezelésének problémája.
- Az erdőtervény tervezetben nincsenek benne a magántulajdonú erdő-kezelés speciális előírásai.
- Meg kell találni a társulásra jelölendő terület alsó határát.
- A korlátozásokat a minimálisan szükséges szintre kell szorítani.
- Az ingatlanpekulációt korlátozni kell.
- A faellátás érdekében a tulajdonviszonyok rendezése sürgős feladat.

Dr. Balázs István vitázárójában hangsúlyozta, hogy az erdőfelügyelőségek részére szabad mozgásteret biztosítanak. A faluerdész hálózat napirenden van, de ezzel kapcsolatban még sok a nyitott kérdés. Az FM értekezlet fog tartani az erdőfelügyelőségek részére. A közös képviselet fogalmát értelmezni fogják. Kényszerintézkedéseket nem lehet tenni. A gazdálkodási követelményeket világosan kezelni kell. 6 ha alatt csináljon azt, amit akar a tulajdonos.

2. napirendi pont: Aktuális kérdések

Zachar Miklós, az OEE Gazdasági Szakosztályának elnöke tájékoztatta a jelenlvőket, hogy a szakosztálynak eben az évben még két összejövetelle lesz.

Dr. Héjji Botond, VEAB munkabizottsági titkár javaslatot tett az 1995. évi munkaprogramra:

1. Közös rendezvény az MTA Agrárökonómiai Bizottságával.
2. Ökonómiai oktatás tapasztalatainak megbeszélése a régió egyik fel-sőoktatási intézményében.
3. Az erdészeti és a társadalom kapcsolatának problémái, javítási lehet-ségei.

Kérte a munkabizottság tagjait, hogy írásban vagy telefonon eljuttatott javaslataikkal segítsék a jövő évi munkaterv elkészítését.

Dr. Várhelyi István, VEAB munkabizottsági elnök zárszavában igen aktuálisnak és eredményesnek nevezte a rendezvényt. Az erdők privatizációja tárgyában jelenleg nem befejezni, hanem csak abbahagyni lehet a tanács-kozást, a vitát.

Sopron, 1994. október 18.

Dr. Jámor László
OEE szakosztály titkár MTA

Dr. Héjji Botond
VEAB munkabizottsági titkár

Az OEE Debreceni és Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei helyi csoportja 1994. szeptember 27-én a Felsőútsai EFAG Baktalórántházi Erdész Klubjában „Erdővagyon működtetés” címmel erdészeti gazdasági konferenciát tartottak. A konferenciának aktualitást adott a társadalmi-gazdasági változások eredményeképpen kialakult gazdálkodási környezet, különös tekintettel az erdőművelést súlyosan érintő veszteségre.

Az OEE gazdasági szakosztályának elnöke, Zachar Miklós (FEFAG gazd. vez. h.) tájékoztatót adott az erdővagyon működtetésének országos helyzetéről, a jelen erdészeti politika kihatásairól. Betekintést adott arról, hogy a centralizált szervezeti formában működő BEFAG Rt. milyen megoldásokkal tud a sajátos közgazdasági körülményeknek megfelelni.

A FEFAG részéről Oláh Tibor főmérnök ismertette a Gazdaság erdő-va-gyonának fontosabb jellemzőit, valamint az erdővagyon decentralizált szervezeti formában való működtetésének eddigi tapasztalatait. Ruzsa János erdészeti igazgató feltárta a Tiszacsegei Erdészeti veszteségmentes erdő-va-gyon-működtetési alternatívát, különös tekintettel a nem állami tulajdonú erdők kezelésében várható állami szerepvállalásra.

A Debreceni Erdőrendezési Iroda részéről Gábor Gusztáv igazgató az erdővagyon működtetés erdőrendezési vonatkozásainál azt emelte ki, hogy fel kell készülni a szakmának a teljes körű erdővagyon mérleg készítés fel-tételeinek megteremtésére. Enélkül az erdővagyon működtetés eredmé-nyessége nem számszerűsíthető.

A debreceni Erdőfelügyelőség részéről Soós Gyula igazgató szintén az erdővagyon racionális működtetésének feltételeként fogalmazta meg az erdőérték számítás. Ennek hiányában, erdőállomány gazdálkodásról be-szélhetünk, szigorúan betartva a tartamos gazdálkodás feltételeit.

A jelen lévő szakemberek egyetértettek abban, hogy a szakma széles körű összefogásával kell a jövőben is a tartamos erdőállomány gazdálko-dási feltételeknek megfelelni, és ehhez az anyagiakat széles társadalmi összefogással biztosítani.

Dóró Katalin

Az OEE szegedi helyi csoportja 1994. október 26-27-én tanulmányutat tett részvénytársaságunk területén. A „belépés” Verőcén történt, ahol Bartton Gábor erdőmérnök várta a csoportot. Felszállva a buszra – me-netközben Királyréti – tartott ismertetőt az Rt. területéről, gazdálkodásról, munkaerőhelyzetéről.

Királyréten a helyi erdészet képviselői – **Barton Zsolt** műszaki vezető és **Homoki Nagy István** ker.vez. erdész – fogadták a vendégeket, akik rövid ebédszünet után vágtak neki a hegyi túrának. A „cseresznye-fai” út mellett volt alkalmuk tanulmányozni a természetes felújításokat, villanypásztoros védekezést és a sok-sok vadkárt.

A szakmai szemléldórást kultúra követte, vendégeink **Remitzky Endre** ker.vez. erdész vezetésével megtekintették a márianosztrai „fekete” Madonnát, majd a Koós Károly által tervezett zebegényi templomot. Ezután szálláshelyükre – Balassagyarmatra – utaztak, ahol a helyi csoport titkára csatlakozott a csoporthoz. Itt fehér asztal melletti baráti beszélgetésre került sor, ahol **Fröhlich András**, a szegedi csoport elnöke, **Sere Ferenc**, a szegedi csoport titkára és **Nádaskai Gábor** iskolaigazgató számoltak be az utazás szervezéséről, az eddigi látottakról. Másnap a természetfelelős intézkedett, hogy a zuhogó eső gyorsan eltávozzon, így a csoport verőfényben tekinthette meg Balassagyarmat város nevezetességeit, a Palóc Múzeumot, és irányt vehetett Ipolytarnóc felé. Útközben gyönyörködtek a jellegzetes cserhádi vidékekben, melyet zsinésre festett az ősz.

Az ipolytarnóci őselet minden képzeletet felülmúlt, az idegenvezető is élvezte az érdeklődést, felejthetetlen élmény volt. A hosszas időzés kevés lehetőséget adott arra, hogy a Salgótarjáni Erdészetről kitűzött programot végrehajtsuk, így **Kiricsics Lajos** műszaki vezetőnek csak arra adódott lehetősége, hogy bemutassa az eresztvényi parkerdőt és létesítményeit.

A hatalmas bükkök oszlopcarnokában vettek búcsút a cserhádi erdőől vendégeink, majd ebéd után a tájtól is búcsút véve hazaindultak.

Zorvan Györgyné
helyi csop. titkár

A 35-ös, FM helyi csoport 1994. október 28-án „az erdőgazdálkodás átalakulásának aktuális kérdései” tárgyában tartotta rendezvényét.

Az összejövetel kezdetén néma felállással emlékeztek meg a legutóbbi találkozásuk óta végleg eltávozott csoporttársaiktól, **Vajda Judit** és **Dobozi László** kollégáinkról. Ezt követően **dr. Csötönyi József** a Társas Erdőgazdálkodók Országos Szövetségének (TEOSZ) megalakításáról számolt be. Működését indokolná a 700 000 új erdőtulajdonos gazdasági társulásai, de anyagi gondok nehezítik ezt. Egyebekben párhuzamot vont az előadó a jelen átalakulás és a II. világháború utáni helyzet közt. 1946-ban **Barlai Ervin** közreadta az erdőgazdálkodás irányelveit. Ezek a gondolatok ma is meg-szívlelendők lennének. Javasolta e kiadványt reprint kiadásban megjelen-tetni.

Ezt követő tájékoztatójában **Dauner Márton** elnök részletesen kitért az Erdészeti Hivatal munkájára. Visszatekintve az átalakulás éveire, felsorolta azokat a kezdeményezéseket, jogszabályokat, kiadványokat, melyekkel iránymutatást kívántak adni az ágazat számára. A problémákat elemezve hibaként minősítette, hogy a privatizáció beindulása előtt nem jelölték ki azokat az erdőtümböket, gazdálkodási egységeket, melyekben rész tulajdont lehetett volna szerezni. Ezzel meg lehetett volna akadályozni az erdők nem kívánatos felaprózódását. 1995. évre előre tekintve, az elmúlt évekhez viszonyítva jó pozícióként értékelte, hogy erdőtelepítésre 1 milliárd, erdőkár-rok kompenzálására 200 millió, az Erdészeti Alap céljaihoz 300 millió Ft költségvetési támogatást kíván a Kormány elfogadtatni a jövő évi költségvetési tárgyalása során. Hangsúlyozta, hogy a hivatal ágazatirányító szerepét a szervezeti, politikai változások kapcsán a jogi, pénzügyi irányítás részben átveszi.

Az előadásokhoz számos érdemi hozzászólásra került sor. **Pápai Gábor**, **Virágh János**, **dr. Halasy Gyula**, **dr. Szász Tibor**, **dr. Erdős László**, **Henter Pál** és **dr. Solymos Rezső** is kifejtette a tárggyal kapcsolatos véleményét. Javaslatok, illetve kérdések is elhangzottak a hivatalvezető felé. Ezek közül érdemes kiemelni, hogy az OEE szerepe napjainkban felértékelődik. Regionális csoportjai az esetleg elkülönülő érdekeket, problémákat továbbíthatják a vezetőséghez. Itt a szakmai szempontok mérlegelésével egységes felvetésekben tarthatják ezeket a döntéshozó intézmények elé. A szaksajtó, a médiák felelőssége is nő. A helyi problémák bemutatásakor szem előtt kell tartania a nemzetgazdasági érdekek szolgálatára épülő általános erdészeti-politikai irányelveket, hozzá kell járulnia ezek bemutatásához, népszerűsítéséhez.

Figyelni kell a nemzetközi, közelebbi és európai tendenciákra. Svájc-ban pl. az OEE vándorgyűlés fő feladatának tekinti a következő év faárainak elfogadtatását. Az erdőgazdák egyre általánosabb szinten csak akkor termelnek, akkor szolgáltatnak, ha arra fizetőképes kereslet van. (Pl. ha egy szervezet védetté nyilvánít egy területet, akkor e szervezetnek a tulajdonos számára kell kelt térítenie évenként a hozamkiesésből adódó árbevétel-kü-lönbözetet, illetve az esetleg szükséges többlet kezelési költséget.)

Célszerű lenne az „Erdőgazdák Kiskönyvtára” sorozatban megjelentetni a rövid vágásfordulóú fajfajok területegységre vetített éves hozamának összevetését egyéb hasznosítási mód hozamával. A legfontosabb azonban

a fa-nyersanyag ipari és energetikai hasznosításának elősegítése. A feldolgozottsági szint növelése által az exportképesség fokozása, illetve a fa irán-ti belső kereslet hosszú távú stabilizálása. Ez a záloga az erdőterületek ex-tenzív és intenzív növelésének.

Dauner úr a felvetett észrevételekre reagált. Kitért a hivatal nemzetközi kapcsolatainak bemutatására, a törvényelőkészítő munkájuk várható alakulására. Megköszönte az előadásokhoz fűzött hozzászólásokat, a vélemények kifejtését. Végül **Berő Csaba** – a csoport gazdasági felelőse – ismer-tette az OEE vezetőségének döntését a tagdíjakkal kapcsolatban.

Virágh János

Búcsú Király Gáspártól

Ismét búcsúzunk egy kedves, szeretett barátunktól, **Király Gáspártól**.

A természet szeretete vonzotta az erdősz pályára és ez a főiskolán hiva-tássá fejlődött ki benne, párosulva a selmeci szellemmel, az egymás iránti és választott szakmánk iránti szeretettel, megbecsüléssel és hűséggel.

Életpályája első szakaszában munkahelyei: a Jászóvári Prépostság, majd a háború után **Surd**, **Vitézipuszt** **Almamellék**, **Iharosberény** mint er-dőgondnoknak, illetve mint erdőgazdasági központi munkatársnak. 1955-ben a Budapesti Erdőgazdaág igazgatójaként ér fel pályája csúcára. Ekkor javasolja a budai erdők parkerdővé való átalakítását, s kezdett a budai park-erdő kialakításába, ami később a Pilisi Parkerdő nagyszabású koncepciójáb-an öltött testet.

1956-ban a forradalommal való együttérzés miatt az erdőszettől elkül-dik és 1958-ban átmegy a faiparba. Kifűző műszaki érzéke révén hamar el-foglalja helyét az elismert faipari tervező mérnökök sorában; részt vesz a Mohácsi Farostlemezgyár tervezésében és vezető tervezője a Gyöngyösi Fűrészüzem és Parkettagyár tervezésének. 1980-ban ment nyugdíjba.

Gáspár igazi soproni főiskolász volt, aki, mint ember, megtestesítette en-nek a folyton megújuló baráti körnek minden szép szokását, erényét. Csön-des, derűs, higgadt barátokat szerzett a számára. Munkatársai, beosztottjai kivétel nélkül szerették. Azon kevés ember közé tartozott, akinek nem volt ellensége. Mindig kész volt a közösség érdekeit védeni, ezért ha arra került a sor, őt választották meg munkatársai érdekeik képviselőjének.

Nyugdíjas éveit alatt sem szűnt meg örökösen tevékenykedni. Hétvégi házuk, a Duna, a víz, a kert, a család, az ismerősök sok szép öröm forrásai voltak, melyek közül a legigazibb volt, ha másokon tudott segíteni. Egy te-vékeny, másokért, családijáért, a szakmáért dolgozó élet emlékeit őrizzük meg mi, akik még vagyunk, és azok, akik majd követnek minket.

Dr. Madas András

Életének 66. évében elhunyt **WEINPER TIVADAR**, a Gyulaji Állami Erdő- és Vadgazdaság nyugalmazott műszaki vezetője.

1929-ben született Beremenden, több gyermekes munkás családban. Er-dész képesítést az esztergomi erdész-szakiskolában szerezte 1949-ben. Is-kolai közösségében is kitűnt jó tanulmányi eredményével, energikus, sok-oldalú közösségi szerepvállalásával, akárcsak az ökolívó-sport versen-y-szerző művelésével.

Gyakornoki pályáját a Mecseki Erdőgazdaságnál kezdte, majd az 1950-es átszervezéssel került az akkor megalakult Tamási Erdőgazdaság lengyeli üzemegységéhez, erdészkerületbe. 1954-től volt a Hőgyési Erdészeti szak-előadója.

Átlagot meghaladó személyes adottsága, felkészültsége, kimagaslóan nagy munkabírása motiválta vezetői döntéssel került 1956-ban az erdőgaz-daság központjába fásítási előadóként. Energikus munkastílusa, határozott fellépése, sokoldalú, de mindenkor gyakorlatias gondolkodása az Erdőgaz-daság meghatározó személyiségévé emelték. Irányításával létesültek a me-gyében ma is meglévő kiterjedt útvédő fásítások, erdőtelepítések, kopárfá-sítások. Később, mint az Erdőgazdaság csemetertermelési ágazat vezetője odaadón és sikeresen irányította az intenzív eljárások és a nagyüzemi technológiák alkalmazását, egyidejű eredményes gazdálkodás mellett.

Munkássága utolsó évtizedében a számára szintén nem idegen vadászati szakterületen, műszaki vezetőként tevékenykedett eredményesen.

Sikeres és eredményes munkásságáért több alkalommal részesült mi-niszteri dicséretben, „Erdészeti Kiváló Dolgozója” kitüntetésben.

Nyugdíjas éveit a sors nem jutalmazta igazán sok örömmel. Idejekorán egyik legfőbb életelemeről – a mozgásról – kellett lemondania, egyik lábá-nak elvesztésével. Kemény akarattal tűrte és viselte a szenvedés nehéz ter-heit.

Váratlanul hunyt el Tamásiban, s ugyanitt november 3-án kísérték utol-só útjára hamvait a megrendült család, a volt munkatársak, a „GYULAJ” Erdészeti és Vadászati Részvénytársaság dolgozói, barátai, tisztelői sokasá-gának mély részvétele mellett.

Deák István

Búcsú Lány Gézától

Elmondta dr. Madas András a hamvak sírbahelyezésénél Budapesten, 1994. október 28-án, a Farkasréti Temetőben.

A család, az Erdészeti Tudományos Intézet, az Országos Erdészeti Egyesület, az egész magyar erdészársadalom nevében búcsúzómadár Lány Gézától, a magyar erdészet nesztörőjét, szeretett Géza bátyánktól.

Élete elválaszthatatlanul egybefonódott a XX. század erdészeti történetével; 1899-ben született, s így életművében jelképezte e század erdészeti minden tragédiáját, sikerét, küzdelmét és örök optimizmusát, hitét az erdők jövőjében.

„Talán dédapámtól örökölt nosztalgiát tápláltam magamban – írja visszaemlékezésében –, mikor 26 évesen a Szatmári Püspökség erdészeti vezetője lettem Bükkzszerén, ahol megismerve megszerettem a Bükköt, ezt az erdőt, szép tájait, feltárultak előttem hiányosságai, a rám váró nagy feladatok; életem nagy programjának éreztem ezt.”

Huszonöt boldog évet töltött itt, megismerve a hegyvidéki erdőgazdálkodás, a vadászat, a Tisza menti hullámtéri fásítások minden gondját, feladatát, megkeresve a megoldás lehetőségeit és azokat meg is valósítva. Mintaszerű erdők nőttek fel a keze alatt, a tiszai hullámtér fásításai pedig iskolapéldája volt a hullámtér erdészeti hasznosításának.

De a megálmodott nyugalmas élet, a békés, csendes öregség egy erdész-lakban, a maga ültetett fái között, nem adatott meg neki osztályrészül. Idealizmusa, az erdők szeretete, hivatástudata, kitűnő képességei és nem utolsósorban a történelem eseményei más sorsra predesztinálták. Már fiatalon, a harmincas években aktív résztvevője lesz az erdészet érdekeiért folyó társadalmi küzdelemnek. Tagja az Országos Erdészeti Egyesület Igazgatóválasztmányának, amelynek 60 tagja közül – az erdőbirtokosok és minisztériumi főtisztviselők között – csak harmadmagával képviseli a gyakorlatban, a tő mellett dolgozó erdőmérnököket. Megválasztják a Tiszajobbsparti Vármegyék Erdészeti Egyesülete titkárnak is.

A második világháború szörnyű vihára 1944 végén eléri az országot; kinek, kinek számat kellett vetnie a lelkiismeretével és döntenie kellett; meghúzódik-e a szélárnyékban, vagy vállalja a harcot az erdészetiért, magyarságért, embertársaiért egy ismeretlen jövőjű, fenyegetésekkel terhes korszakban. Lány Géza számára egyértelmű volt a válasz: *harc az erdészetiért, a nemes eszméért!* Ezeket már ifjúkorában magáévá tette.

Amint a front átvonul felettük, jelentkeznek a Miskolci Erdőgazgatóság, ahol azonnal átvesszik és teljes erővel vesz részt az államosított erdők gazdálkodásának megszervezésében. Az állami erdők szervezete – a MÁLLERD – rendkívül gyorsan kiépül és ellátja a romokban heverő országot épületfával, bányafával, talpfával, a lakosságot tűzfával. A MÁLLERD Központi Igazgatósága keresi a tapasztalt, energikus, szerepet vállaló erdőmérnököket, akik képesek a rendkívüli feladatok ellátására; így esik a választás Lány Gézára, aki felkerül a központba, Budapestre és ott a két tisztántúli erdőgazgatóság, Debrecen és Szeged központi felügyelőjévé nevezik ki. Életvitele rendkívül felgyorsul; ekkor bontakozik ki a benne rejlő hatalmas tetterő és alkotókészség.

Egyesületi tapasztalatai alapján az első között vesz részt az Országos Erdészeti Egyesület munkájának újraélesztésében és az ERDÉSZETI LAPOK újraindításában, melynek első főszerkesztője lesz. Az első számban „Zászlóbotás” című vezércikkében fejt ki az alábbi, úttörő gondolatait a megújult lap céljairól: „**emeljük ki a cselédsorból az erdőőröket, nyissuk meg az egyesület kapuit és a lap hasábjait a közép- és alsófokú erdészek előtt.** Mindenki által érthető, világos nyelven, gyakorlati színvonalon tanítsunk, fejlesszük a tudást, sugározzunk kultúrát a falvakba, elmaradottságba, a távoli völgyek eldugott erdészahajlékaiba, az irodák homályába. Hallgassuk meg és adjuk közre bárkinek értelmes szavát, aki szakmai tudását, tapasztalatait, elgondolásait közre akarja adni akár egyetemi katedrálról, vagy ismeretlen erdei pagonyból, vagy munkapad mellől.”

Olvasva az akkori sorokat, tiszteletreméltó az a szociális érzék, az emberek kulturális felemelkedésére irányuló törekvés, ami azokból kicsendül és aminek alapja az egész lényét átható mély hívó keresztény hit.

A MÁLLERD azonban szálka volt a hatalomátvitellel készülő párt szemében; a szervezetet feloszlatták, Lány Géza az újonnan megszervezett Síkvidéki Nemzeti Vállalat vezérigazgatóhelyettese lesz; de nem sokáig. 1950-ben az FM Erdészeti Főosztályára kerül a Fásítási Osztály élére. Felismeri és megragadja az alkalmat, hogy a Tervhivatal által rendelkezésre bocsátott beruházási lehetőségek felhasználásával megszervezze a nagyszabású fásítási programot, és ennek apostolává válik. 1952-ben jelenik meg összefoglaló munkája „Országfásítás” címen, melyben öt fejezetben táblázatokban és számos fényképpel teljeskörűen tárgyalja a hatalmas feladat tervezésének és végrehajtásának minden elvi és gyakorlati kérdését.

1953-ban újabb feladatokkal bízzák meg, kinevezik az Erdészeti Tudományos Intézet igazgatójának. A helyzetet és hangulatot, amelyet ott talált, saját szavai jellemzik:

„Szegénység, mel-
lőzés, félelmek, izgal-
mak, elkeseredés és vá-
gyakozás egy jobb,
megnyugtatóbb, több
elismerést és megbec-
sülést jelentő helyzet
kialakulása felé.”

Átvéve a vezetést,
felvette a küzdelmet az
erdészeti kutatás meg-
felelő programjának ki-
alakításáért, a munka-
társak jobb anyagi és
erkölcsi megbecsülésé-
ért. Bár addigi pályafu-
tását elsősorban a sok-
oldalú gyakorlati mun-
ka jellemezte, új helyén
kitűnő tudomá-
nyszervezőnek és
vezetőnek bizonyult.
Felismerte, hogy a ku-
tatói elmélyüléshez

alaptudományi felkészülés, irodalom- és nyelvismeret, nemzetközi kapcsola-
tok, megfelelő technikai és asszisztensi környezet szükséges; törekvése
ezek biztosítására irányult.

Elérkezett 1956. október 23. Felszabadultan és boldogan üdvözölte
másnap reggel a szabad hazában munkatársait, megalakították az ERTI for-
radalmi bizottságát és feliratban csatlakoztak Nagy Imre reformpolitikájá-
hoz és a MTA forradalmi bizottságának programnyilatkozatához. De az
öröm korai volt. 1957 januárjában még aktívan dolgozik, elkészíti az Inté-
zet 1957 évi tényszerű és megbízást kap a MTA Mezőgazdasági Bizottsá-
gától „Az erdészeti kutatás helyzete és feladatai” című elemzés sürgős ki-
dolgozására, amit nagy gonddal és alaposítással is készíti.

De a megtorlás őt is utoléri, 1957-ben korengedménnyel nyugdíjazzák,
a későbbi években is méltatlan érelemmel érik, s ezek megkeserítették életét.
De a jó Isten magas korral jutalmazta Istenhez, hazához, az erdészethez, a
családhoz való hűségét és megérthette egyéniségének, munkájának, szilárd
magatartásának teljes elismerését. 1992-ben megkapta a magyar erdészet
legmagasabb kitüntetését, a BEDŐ ALBERT Emlékérmét és megérthette a
rubin-diploma átadását is. Arcképe újra látható az ERTI épületében az
igazgatói kar tagjai között.

Saját, utolsó szavaival búcsúztatom:

„Őh én öreg gyerek – néha álmodom. Olyan erdőről, ahol csend van,
ahová nem hat el az emberi önzés, politika, intrika. Ahol kakukkszó, ma-
dárérek zengik halkán az örök erdő muzsikáját, fenyő- és virágillat áradoz-
nak harmatos rétek vadvirágai fölött... Illúzió, álom csupán! De álmodni
oly jó! Talán majd odaát! És álmodom tovább.

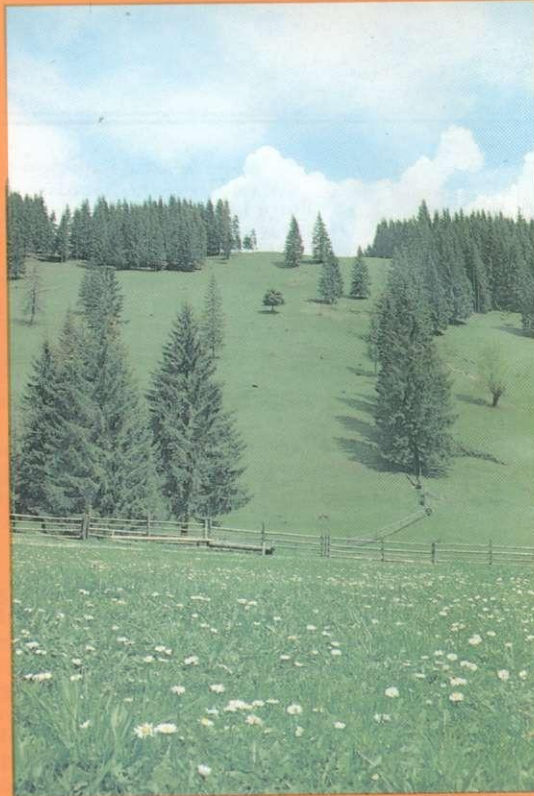
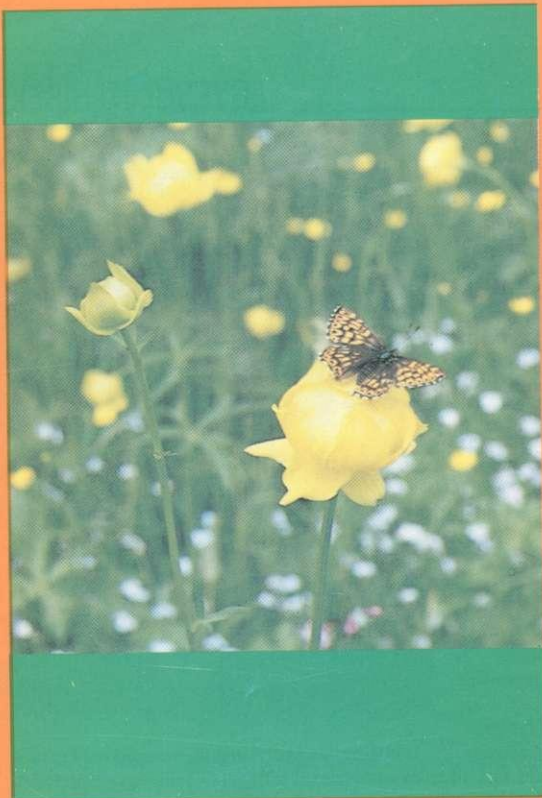
tovább, tovább!

Isten veletek bükki erdők!

Isten veletek cimbórák!”

E havi számunk szerzői

Abonyi István	erdőmérnök	Budapest
Balogh István	Magyar Rádió	Budapest
Bartha Dénes	EFE	Sopron
Bodor László	MEFAG	Sellye
Bundity Gábor	KNP	Kecskemét
Csányi Sándor	erdész	Gödöllő
Detrich Miklós	SEFAG Kaposvár	
Golya János	ERTI	Sopron
Hajdu István	erdőmérnök	Barcs
Jérôme René	erdőmérnök	Budapest
Koltay András	ERTI	Kecskemét
Madas András	erdőmérnök	Budapest
Mayer Antal	m. egy. tanár	Szombathely
Merényi László	m. egy. tanár	Budapest
Pápai Gábor	OEE	Budapest
Rédei Károly	ERTI	Kecskemét
Somogyi Zoltán	ERTI	Budapest
Szedlák Tamás	erdőtervező	Veszprém
Szodfridt István	EFE	Sopron
Várhegyi Andrea	Magyar Nemzet	Budapest

BÉKÉS, BOLDOG KARÁCSONYI ÜNNEPEKET KÍVÁN AZ
ERDÉSZETI LAPOK VALAMENNYI OLVASÓJÁNAK A
DUNAKER Kft.

